



פרויקט מחקר אישי – ספרות שמות גיטין במזרח אירופה במאות הט"ז – י"ח

רפאל קרויזר // דו"ח התקדמות - 9.2018 - 7.2019

במהלך השנה האחרונה סיימתי את קורסי החובה של לימודי התואר השני וכן הגשתי את עבודת המחקר לתואר השני לשיפוט והערכה. שאלות התייעוד והרישום במהלך העת החדשה המשיכו להעסיק אותי ובמסגרת קורס על תפיסות ילדות בעת החדשה כתבתי עבודת מחקר על דרכי התייעוד המשפחתיים שעולים בעת החדשה תוך תשומת הלב לדיוק בתאריכים ורישום גובר והולך של מאורעות משפחתיים. תהליכי רישום ותייעוד אלו מתנהלים במרחב הביתי בדרך כלל בתוך ספרי הקודש המשפחתיים והם מקיפים הן את החברה הנוצרית והן את החברה היהודית. במהלך המאה התשע עשרה הרישום המשפחתי מפנה את מקומו עם עלייתה של המדינה הריכוזית ובתהליך ארוך רישום האוכלוסין על ידי הרשויות מחליף את מקום התייעוד המשפחתי המקודש.

לצד עיסוק בשאלות של רישום ותייעוד בעת החדשה, בחנתי את חדירתה של מהפכת הדפוס אל תוך המרחב הוורבלי של לימוד התורה בישיבה במאה השמונה עשרה ואת קולות הנגד שהזדעקו נגד הדפסת ספרות הפלפול הסותרת את העברת המסורת הפנימית בין מורה לתלמיד. מהלכים אלו מלמדים על שרידי התעקשות בשימור מסורות קהילתיות המועברות בעל פה גם במהלך המאה השמונה עשרה, דבר הדומה במידה מסוימת לשימור המסורות הקהילתיות של סדרי הגט בכתבי היד כנגד תהליכי האחדת הידע ודרכי העברתו בעת החדשה.

גולת הכותרת של ההתקדמות במחקר בשנה זו היא סיומה המלא של עבודת המסטר, תוך גיבוש ועיצוב מחדש של החומר. חידדתי את ההבנה בדבר התהליך המורכב של היווצרותה של ספרות זו ואת מרכזיות התחום ביחסי רבנים וקהילות.

בכוונתי לפרסם את פרקי העבודה כמאמרים בכתבי עת. הפרק הראשון עתיד להתפרסם בכתב העת נטועים. ואני מתכוון לשלוח את הפרקים החדשים על עיצוב הגיאוגרפיה היהודית בדיני כתיבת השמות בגט לפרסום.

אני מודה מעומק הלב לקרן 'גליציה ובוקובינה' שסייעה בידי לסיים את עבודת התזה ולימודי התואר השני בתחום חשוב זה ואני מקווה להיות ראוי להמשיך לחקור ולפתח נושא זה על משמעויותיו הרחבות במסגרת לימודי הדוקטורט.

תודה רבה!!!



רפאל קרויזר